

עפ (ערעורים) 78360-05-25 - הצבאי הראשי נ' סמל (מיל') י' מ'

ב ל מ " ס ע"פ 78360-05-25, 5943-05-25

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני:

אלופה אורלי מרקמן - הנשיאה תא"ל נועה זומר - המשנה
לנשיאה אל"ם מאיה גולדשמידט - שופטת

בעניין:

(התובע הצבאי הראשי - המערער (ע"י ב"כ,

נ ג ד

מ/XXXXXXXX סמל (מיל') י' מ' - המשיב (ע"י ב"כ, עו"ד עדי
קידר)

ובעניין:

(מ/XXXXXXXX סמל (מיל') י' מ' - המערער (ע"י ב"כ,

נ ג ד

התובע הצבאי הראשי - המשיב (ע"י ב"כ, סרן תכלת מרדכי פיגנסון)

ערעור על פסק דין של בית הדין הצבאי המחוזי במחוז שיפוטי המרכז שניתן בתיק מרכז (מחוזי)

עמוד 1

68251-12-24 (87/23) (סא"ל שאול ארבל - אב"ד; סא"ל נעמאן ח'טיב - שופט; סא"ל נתי צור זוריסט - שופט) ביום 20.4.2025. ערעור ההגנה (הכרעת הדין) נמחק, ערעורי התביעה וההגנה (גזר הדין) התקבלו חלקית.

פ ס ק - ד י נ

1. המערער, סמל י' מ', הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של שימוש בלתי חוקי בנשק, לפי סעיף 85 סיפה לחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו - 1955 ובעבירה של אימים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977. עניין של העבירות באירוע מיום 7 בפברואר 2022, בצומת בית צפפא, בדרכו של המערער אל חתונתה של אחותו בתלפיות, כאשר עמו ברכב ארבעה מאחיו הקטנים. לפי קביעותיו של בית הדין קמא בהכרעת הדין, לאחר חילופי דברים בין המערער לבין נהג ונוסע ברכב אחר בכביש, עצרו שני כלי הרכב עקב עומס תנועה. אחד מיושבי הרכב האחר פתח את דלת רכבו וניסה לרדת ממנו, אך נבלם בידי חברו. המערער, מצידו, נטל את נשקו הצבאי, טען אותו במחסנית, יצא מן הרכב והתקרב לרכב האחר, ובעודו ניצב ליד רכב זה, הופנה קנה הנשק, שלא במכוון, לעבר גופו של אחד הנוסעים. לאחר מכן, סגר המערער את דלת הרכב על רגלו של אחד הנוסעים, שנחבל ברגלו. בהמשך, החל המערער לשוב לרכבו, ואז יצאו אחריו שני נוסעי הרכב האחר, כשהם מצלמים את המערער באמצעות מכשירי הטלפון הניידים שלהם. כאשר התקרבו אל המערער, אמר המערער לאחד מהם "זוז, אני עוד שנייה דופק לך כדור", וניסה להיכנס לרכבו, אלא שאז התקרב אליו הנוסע האחר, כדי לצלמו, ואמר מספר פעמים "תתקשר למשטרה". בעקבות כך, התקרב אליו המערער, כיוון את הנשק אל פלג גופו העליון, ואמר "אני דופק לך כדור בראש, אני לא צוחק". המערער גם הדף את ידו של הלה והפיל את מכשירו הנייד אל הקרקע. האחרון צעק לעבר המערער, מספר פעמים, "תרביץ", והמערער דרך את נשקו, כשקנה הנשק מכוון לעבר פלג גופו העליון, ואמר "לא צוחק, עוף לי מהעיניים". בתגובה, התרחק ממנו הלה, והמערער נכנס לרכבו ונסע מן המקום, תוך שאחד הנוסעים יורק לעבר רכבו של המערער ומגדף אותו.

2. טענתו של המערער, להתקיימותו של סייג ההגנה העצמית, נדחתה בהכרעת הדין. עם זאת, נסיבות האירוע נשקלו בקביעת מתחם העונש ההולם. נקבע, כי אף שהתנהלותם של הנפגעים לא הקימה סכנה מיידית, ולא הצדיקה שימוש בנשק לשם הסרת האיום, "היא בוודאי תרמה להסלמה באירוע".

3. בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות, ולאחר שקילת מדיניות הענישה הנהוגה, באבחנות המתאימות, קבע בית הדין קמא כי מתחם העונש ההולם נע בין 80 ימי מאסר לריצוי בפועל, שאת חלקם ניתן לרצות בדרך של עבודה צבאית, לבין 180 ימי מאסר בפועל. בתוך המתחם, נשקלו הזכויות הרבות שצבר המערער, כלוחם ביחידת "אגוז" - בשירותו הסדיר ואף בשירות המילואים, כאשר התייצב מייד ללחימה, ביום 7 באוקטובר 2023, למשך 100 ימים, עד להפסקת שירותו בידי רשויות הצבא, בשל הפרשה הנדונה. כתב האישום עצמו הוגש רק במאסר 2023, כשנה וחודשיים לאחר האירוע. לכף הזכות נוספו עברו הנקי, נסיבותיו האישיות חוות הדעת הטובות על אודות השתלבותו של המערער בחיים "האזרחיים", ובכלל זה בפעילות קהילתית תורמת ומשמעותית, כחלק מרצונו לעסוק בחינוך. אף שלא נטל אחריות על מעשיו, התרשם בית הדין כי מכנות דבריו האחרונים לפני גזר הדין, לגבי הבנת הפסול שבמעשים.

4. באיזון שבין השיקולים, מצא בית הדין קמא להשית על המערער 60 ימי מאסר בפועל, בכליאה, בצירוף 30 ימי מאסר בפועל, בעבודה צבאית, לצד מאסר מותנה בעבירה שעניינה שימוש בלתי חוקי בנשק ובעבירה של אימים. לנפגעי העבירה נפסקו פיצויים בסך כולל של 2,000 ש"ח. בית הדין לא דן בעתירת התביעה להוריד את המערער מדרגותיו.

5. בתחילה, לא השלימה ההגנה עם הכרעת הדין, ועתרה לזכות את המערער מאשמה. עם זאת, לאחר שמיעת הערותינו, מסר הסניגור כי בהמשך לדבריו לפני גזר הדין, המערער אכן מקבל אחריות מלאה על המעשים, גם במישור

המשפטי, וחוזר בו מערעור זה. לצד זאת, ביקשה ההגנה להקל בעונש, כך שהמערער לא ירצה מאסר בכליאה. לטעמה, נסיבות המקרה אינן חמורות, ובוודאי אינן מצדיקות החמרה בדרך של כליאה לתקופה שתוצאתה הרישומית תהיה של רישום פלילי "מלא", כעתירת התביעה. לעניין זה, הודגשו גם נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של המערער.

6. התביעה, לעומת זאת, סבורה כי תמהיל הענישה בגזר הדין אינו משקף את חומרתו של שימוש פסול ומסוכן בנשק צבאי, בעיבורה של עיר, בגין סכסוך של מה בכך בין נהגים בכביש. אף שלא התעלמה משירותו הטוב של המערער ומנסיבותיו האישיות, מצא הדבר לטעמה ביטוי מספק בעתירתה המדודה בבית הדין קמא, לקביעתו של מתחם עונש הולם הנע בין ארבעה לשמונה חודשי מאסר בפועל, ולהעמדת עונשו של המערער בחלקו התחתון של מתחם כאמור. עוד הלינה התביעה על אי-הורדתו של המערער בדרגה, ועתרה להרחבת העבירות שעליהן יחולו המאסרים המותנים שנפסקו.

דין והכרעה

7. אכן, "רק במקרים קיצוניים ניתן להצדיק שימוש בנשק חם לשם הגנה עצמית.... השימוש 'הפרטי' בנשק יהיה רק במקרים של סכנת חיים ממשית (או סכנה ממשית לפגיעה גופנית חמורה)" (ע"מ/113/08 רב"ט בן יעקב נ' התובע הצבאי הראשי, עמ' 7-8, והאסמכתאות שם (2008)). בדין, אפוא, הורשע המערער במיוחס לו, בנסיבות האירוע, שאינן מצדיקות אחיזה בנשק טעון במחסנית, ובוודאי לא דריכה וכיוון שלו לעבר אחר, על רקע מחלוקת בין נהגים בכביש.

8. עם זאת, לא ניתן להתעלם מן השיהוי בהגשת כתב האישום (שלא נמסרו לגביו הסברים כלשהם). כך גם, ובעיקר, לא ניתן להתעלם מחלופי הזמן הניכר מאז התרחש האירוע - כשלוש שנים ומחצה, שבמהלכן המשיך המערער ותרם רבות, כלוחם בשירות סדיר ואף בשירות מילואים, בין היתר, בלחימה עצימה לאחר ה-7 באוקטובר, מבלי שהסתכן בעבירות נוספות כלשהן, תוך שהקים משפחה ומקיים מאז מסלול חיים נורמטיבי ותורם גם כאזרח. ולבסוף, גם נטילת האחריות, המתבטאת בחזרה מן הערעור על הכרעת הדין - אף אם נעשתה רק בשלב הערעור - "נושאת עמה ערך מסוים, הגם שברור כי אין מקום להשוואה בין קבלת אחריות בערכאה הדיונית לבין קבלת אחריות בשלב מאוחר זה" (ע"פ 4762/22 כנפו נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (15.8.2023)); ראו גם ע"מ/37,33/23 סמ"ר פלג נ' התובע הצבאי הראשי, פסקה 41 והאסמכתאות שם (2023)). בשים לב לכל אלה, ולהתערבותה המצומצמת ממילא של ערכאת הערעור במתחם העונש ההולם (שלכתחילה, לא היה שונה משמעותית מן המתחם שלו עתרה התביעה), ובעונש שפסקה הערכאה המבררת בתוך המתחם; ובהתחשב גם בהוספת עונש של הורדה בדרגה ובהרחבת היקף המאסר המותנה, כמפורט להלן - מצאנו, בנסיבות המיוחדות ומבלי שיש בכך כדי לשמש תקדים, להורות על העמדת עונשו של המערער על ארבעה חודשי מאסר בפועל, שירוצו בדרך של עבודה צבאית.

9. עוד מצאנו, כמצוות סעיף 26 לחוק השיפוט הצבאי, להורות על הורדתו של המערער לדרגת טוראי, באופן ההולם את הפסול הערכי והפיקודי בשימוש הבלתי חוקי בנשק שבו הורשע. עוד ראינו להרחיב את היקף המאסרים המותנים, כעתירת התביעה הצבאית בערעורה.

10. ערעור ההגנה על הכרעת הדין נמחק, אפוא. הרשעתו של המערער תישאר על כנה, ועונשו יועמד על ארבעה חודשי מאסר בפועל, בעבודה צבאית, בתנאים שנקבעו בחוות דעתה של רמ"ד שיקום במקמצי"ר. לצד זאת, מושתים על המערער ששה חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים, לבל יעבור כל עבירה שעניינה שימוש בלתי חוקי או פיזי בנשק או כל עבירה שמהותה איומים. המערער יורד לדרגת טוראי.

11. אין שינוי בסכום הפיצויים שנפסק לנפגעי העבירה. על המערער להסדיר את תשלום הפיצויים באופן מידי, ולא

יאוחר מיום 1 באוגוסט 2025.

12. על המערער להתייב לריצוי עונשו במשרדה של רמ"ד שיקום במקמז"ר ביום 17 באוגוסט 2025, עד השעה 10:00.

ניתן היום, כ"א בתמוז התשפ"ה, 17 ביולי 2025, בפומבי ובמעמד הצדדים.

הנשיאה המשנה לנשיאה שופטת

חתימת המגיה: _____ העתק נאמן למקור

סמ"ר מיקה אשרוב

תאריך: _____ קצינת בית הדין